

Nr 125.

Av herr **Domö m. fl.**, om ökade anslag till flygvapnets övningar och till underhåll av flygmateriel m. m.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln äskat ett anslag till flygvapnets övningar på 4 400 000 kr. samt ett anslag för underhåll av flygmateriel m. m. på 3 500 000.

Dessa äskanden innebära i förhållande till vad flygförvaltningen i skrivelse den 31 augusti 1938 begärt en minskning med 180 000 kr. resp. 550 000 kr. I förhållande till de belopp, som beräknats enligt försvarskommissionens betänkande (3 700 000 kr., resp. 2 550 000 kr.), innebära de däremot en ökning.

Såsom i vår huvudmotion om försvaret framhålles, ha flygvapnets anslag till övningar och materielens underhåll varit så knappa, att de icke medgivit flygövningar i den omfattning, som fordras, om flygförbanden skola tillräckligt hastigt kunna insättas till vår neutralitets eller självständighets värnande.

Skulle man följa Kungl. Maj:ts förslag, måste emellertid nedskärningar drabba i första hand den flygtid, som kan uttagas under flygvapnets övningar. En sådan nedskärning framstår som uppenbart orimlig. En stor del av såväl övnings- som underhållsanslagen användes för utgifter av sådan natur, att de icke kunna minskas även vid en minskad omfattning av övningarna (t. ex. underhåll av markutrustning, avlösning till kontraktsanställd personal i flygförvaltningen och vid flottiljernas verkstäder, flygtillägg för personalen, traktamenten o. s. v.). Vid den av Kungl. Maj:t föreslagna nedprutade medelstildelningen skulle därför flygtiden procentuellt sett behöva minskas avsevärt mera än vad den sammanlagda anslagsminskningen i och för sig anger — minskningen uppgår till omkring 21 %. Denna minskning är bestämd av underhållsanslagets omfattning.

Vid flygflottiljerna bedrivs flygövningar i stort sett dels med från flygkrigsskolan nytillkommande personal, dels med sådan äldre personal, som tidigare bibringats grundläggande utbildning vid flottiljen. Det är sistnämnda personal, som utgör flottiljens kärna. Den tjänstgör såsom lärare för den nytillkommande personalen, och den ingår i den övningsdivision, som avses utgöra den mer eller mindre direkt krigsberedda delen av flottiljen, och som framför allt avses för samövningar o. d. Det är således denna personalkategori, som måste vara beredd att utsättas för de största påfrestningarna under flygning. Det är därför med hänsyn såväl till flygsäkerhet som till krigsberedskap nödvändigt, att flygskickligheten väl vidmakthålles för ifrågavarande personal.

Detta är emellertid omöjligt med de av Kungl. Maj:t föreslagna anslagen. Om man frånräknar den flygtid, som ur säkerhetssynpunkt måste betraktas

som ett minimum för den till en flottilj nytilkomna personalen, återstår för den nyssnämnda äldre personalen, som utgör huvuddelen av flottiljen, en flygtid, som i genomsnitt motsvarar omkring 6½ flygtimmar per man och månad. Motsvarande flygtid beräknades av försvarskommissionen uppgå till 7½ flygtimmar per man och månad.

Följden av den nedkortade flygtiden kan bli ökade flyghaverier med åtföljande kostnader. En annan följd blir en avsevärd minskning i krigsberedskapen, när besättningarna på övningsdivisionernas flygplan icke kunna anses vara i stånd att fullgöra fältmässiga uppdrag. Slutligen minskas möjligheterna till samövningar.

I sammanhanget må också en annan för vårt flygvapens effektivitet viktig fråga beröras.

Septemberkrisen 1938 visade, att flygvapnet ej kan räkna med någon lång förberedelsetid för mobilisering. Därigenom framträdde skarpare en allvarlig brist i 1936 års flygvapenorganisation: saknaden av tillräckliga *reserver av flygmateriel*. Förhållandet har genom särskild skrivelse från flygförvaltningen bragts till chefens för försvarsdepartementet kännedom. Ytterligare har chefen för flygvapnet i en skrivelse den 14 december 1938 berört densamma och påyrkat, att flygförbanden tillföras ett ökat antal reservflygplan. Krigsberedskapen skulle väsentligt höjas genom tillkomsten av en materielreserv, beräknad efter en ökning med 25 % av antalet flygplan per division. Kungl. Maj:t har lämnat frågan därhän.

Under septemberkrisen framträdde även en annan svaghet i den flygmilitära beredskapen, nämligen i fråga om baseringsmöjligheterna. De senaste årens tekniska utveckling av flygmaterielen har medfört väsentligt ökade krav på flygfältens storlek och beskaffenhet. Chefen för flygvapnet begärde på denna grund i sin nyssnämnda skrivelse dels en utvidgning av de civila flygfälten, dels anläggning av ett flertal nya flygfält. Kungl. Maj:t synes icke ha tillräckligt beaktat nödvändigheten av snabba och genomgripande åtgärder på detta område.

Med stöd av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta höja det i statsverkspropositionen för budgetåret 1939/40 föreslagna anslaget till flygvapnets övningar med 180 000 kr. till 4 580 000 kr.; samt

att riksdagen måtte besluta höja det i statsverkspropositionen för budgetåret 1939/40 föreslagna anslaget till underhåll av flygmateriel m. m. med 550 000 kr. till 4 050 000 kr.

Stockholm den 23 januari 1939.

Nils Gabrielsson.

Gustaf Tamm.

Fritiof Domö.

J. B. Johansson.

Gustaf Velander.

Karl Wistrand.

M. Svensson.